

ПКУ, який був чинний до 01.01.2015 р. Схема методики розрахунку об'єкту оподаткування принципово не змінилася, так як ґрунтується на засадах коректування. Саме значення об'єкту оподаткування скоріше за все буде перебільшувати фінансовий результат, внаслідок чого буде збільшуватись сума податкових відрахувань. Питома вага чистого прибутку у фінансовому результаті до оподаткування безумовно зменшиться, не зважаючи на зменшення ставки податку на прибуток з 19 до 18 %.

Отже, нова редакція ПКУ потребує подальшого вдосконалення в напрямку забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств за рахунок оптимального формування чистого прибутку. Актуальною залишається переструктуризація амортизаційної політики, яка має бути спрямованою на впровадження інновацій і ефективний розвиток економіки підприємства – первинного суб'єкта господарювання національної економіки України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Податковий кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 28 грудня 2014 року № 72-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/uk/legislation/kodeks/1349.html>
2. Податковий кодекс України, прийнятий Верховною Радою України від 02.12.2010 р. № 2755. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minrd.gov.ua>
3. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз / В. Г. Андрійчук : [монографія] / В. Г. Андрійчук. – К. : КНБУ, 2005. – 292 с.
4. Гладченко Л. І. Чинники формування чистого прибутку підприємства / Л. І. Гладченко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. – 2014. – Вип. 7. – С. 76–78.
5. Гладченко Л. І., Єршоміна І. О. Щодо механізму фінансового результату і податку на прибуток підприємства будівельної галузі / Л. І. Гладченко, І. О. Єршоміна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. – 2013. – Вип. 6. – С. 108–112.

І.В. Козюра,

доктор наук з державного управління,

Вищий навчальний заклад Укоопспілки

“Полтавський університет економіки і торгівлі”,

м. Полтава, Україна

ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ЙОГО КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Аналіз наукового доробку за проблематикою дослідження місцевого самоврядування показує, що переважно не враховано новітні світові тенденції муніципальної діяльності й вітчизняні суспільні трансформації. Відсутнє комплексне вивчення модернізаційного та інтеграційного контексту розвитку місцевого самоврядування. Саме цим визначається актуальність комплексного дослідження теоретичних і практичних аспектів стану і перспектив розвитку місцевого самоврядування в Україні.

Пріоритетними напрямками реформування місцевого самоврядування в Україні за результатами експертного опитування “Інституційний розвиток місцевого самоврядування в Україні”, виявлено розмежування повноважень державної, регіональної влади і органів місцевого самоврядування та врегулювання питань міжбюджетних відносин, повернення повноцінного самоврядування на районному та обласному рівнях з відповідними інститутами, запровадження механізмів демократії участі на місцях.

Зокрема, успішному інституційному розвитку місцевого самоврядування в Україні перешкоджають недосконалість правового механізму та відсутність чіткого фінансового механізму реалізації реформи; формальний, імітаційний характер реформ; відсутність стратегічного бачення розвитку країни; централізація, концентрація повноважень на центральному рівні; корупція в органах державної влади, органах місцевого самоврядування [1].

Питання впровадження економічних, соціальних та політичних перетворень в Україні, враховуючи досвід зарубіжних країн, потрібно розглядати саме в контексті державно-управлінських ре-

форм та європейської інтеграції. Ефективна реалізація цього курсу вимагає від органів влади усіх рівнів таких узгоджених заходів: здійснення суттєвих інституційних змін; реформування принципів та методів роботи, в тому числі в галузі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів; забезпечення фінансово-економічних можливостей стимулювання розвитку місцевого самоврядування [2].

На нашу думку, для реалізації викладених у концептуальних документах з децентралізації державної влади, реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні пріоритетних завдань необхідно:

1. Прискорити законодавче і нормативно-правове врегулювання питань місцевого самоврядування в Україні з урахуванням реального рівня економічного, соціального, культурного розвитку територіальних громад та основних принципів Європейської хартії місцевого самоврядування, забезпечити передусім правову, матеріально-фінансову, організаційну самостійність органів місцевого самоврядування, повноту і виключність їх повноважень і функцій на підвідомчій території.

2. Запровадити в практику принципи “доброго врядування”, сформульовані міжнародними організаціями (ООН, Рада Європи та ін.) для органів місцевого самоврядування.

3. Модернізувати систему адміністративно-територіального устрою, яка є архаїчною та не відповідає реаліям сучасного суспільно-політичного та економічного життя країни, та оптимізувати систему територіальної організації влади.

4. Здійснити інституційну трансформацію органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади на оновленій територіальній основі.

5. Конституційно визначити за принципами субсидіарності та децентралізації державної влади оптимальний баланс компетенцій органів місцевого самоврядування базового, районного та обласного рівнів, здійснюваних ними функцій, власних та делегованих повноважень, а також відповідальності перед територіальними громадами і державою.

6. Утворити районні та обласні виконавчі органи місцевого самоврядування (виконавчі комітети), які надаватимуть населенню більшу частину публічних послуг, притаманних районному та обласному рівням. Водночас позбавити відповідних повноважень районні та обласні державні адміністрації, яким слід змінити статус з органів загальної компетенції на контрольно-наглядові органи відповідно на районному та обласному рівнях.

7. Гарантувати матеріальну, фінансову та організаційну автономію місцевого самоврядування в Україні як одну з головних передумов розбудови демократичної держави. Реформувати міжбюджетні відносини.

8. Виробити дієві механізми фінансової підтримки місцевих органів влади щодо реалізації спільних програм і проектів у рамках транскордонного співробітництва, яке сьогодні є інноваційним інструментом забезпечення “доброго врядування” та сталого регіонального розвитку.

9. Впровадити в Україні нову парадигму публічного управління – демократичне врядування, побудовану на поєднанні децентралізації та участі громадськості, забезпечити активну державну підтримку так званої “партисипативної демократії” як вищої серед різних форм демократії, коли громадяни беруть участь у процесі розроблення й прийняття управлінських рішень та контролі за їх реалізацією на місцевому рівні.

10. Забезпечити формування кадрового корпусу місцевого самоврядування на засадах професійності і високої компетентності. Провідну роль у реалізації державної кадрової політики в галузі професійного навчання посадових осіб місцевого самоврядування повинна відігравати загальнонаціональна система підготовки та підвищення кваліфікації державно-управлінських кадрів [3].

У справі зміцнення та розвитку місцевого самоврядування в Україні вирішального значення набуває проблема формування лідерського потенціалу та підготовки фахівців місцевого самоврядування. Актуальність проблеми полягає в необхідності підготовки нової генерації управлінських кадрів для системи місцевого самоврядування в контексті державно-управлінських реформ.

У сучасних умовах, за всієї важливості управління матеріальними і фінансовими ресурсами, на перше місце виходить управління людськими ресурсами. Зарубіжні дослідники з питань менеджменту зазначають про настання нового часу – “часу лідерів”, в якому провідну роль в управлінні відіграють справжні лідери. У зв'язку з цим зростає актуальність розроблення сучасних систем добору й висування кадрів, ефективної їх підготовки, безперервного підвищення кваліфікації.

В більшості європейських країн, США та Канаді розроблені і застосовуються кваліфікаційні характеристики державних службовців та службовців місцевого самоврядування як “ідеальних мо-

делей”, що охоплюють різноманітні категорії посадових осіб і працівників. Дані моделі широко використовуються при визначенні змісту навчання управлінців з метою розвитку в них потрібних умінь і знань. Приклади країн ЄС, США та Канади переконують у необхідності створення вітчизняної концептуальної ефективної моделі працівника органів місцевого самоврядування та виборної посадової особи (включаючи комплекс етичних вимог до них) [3].

Важливу роль у навчанні кадрів місцевого самоврядування мають відігравати сучасні інформаційні та комунікаційні технології. Їх впровадження в освітню систему України та формування єдиного інформаційного простору є пріоритетними напрямками сучасної державної політики. Досвід відкритих університетів, дистанційного навчання та безперервної освіти варто перенести і на підготовку менеджерів, фахівців місцевого самоврядування [4].

Необхідною складовою стратегічних напрямів глобальної інтеграції України є розвиток молодіжного кадрового управлінського потенціалу на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування. Приклади формування кадрового потенціалу спонукають до:

- запровадження в ряді вищих навчальних закладів України нових освітніх спеціальностей і спеціалізацій, спрямованих на підготовку посадових осіб органів місцевого самоврядування, які б відповідали функціям та посадам органів місцевого самоврядування освітніх рівнів у галузі державного управління;

- створення, з метою пошуку молодих лідерів, кадрового резерву працівників органів місцевого самоврядування, залучення місцевих рад України до розробки і впровадження власних програм навчання молоді з питань місцевого самоврядування й організації стажування безпосередньо в органах місцевої влади [5].

Відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування, освітня політика має бути націлена на зміцнення та вдосконалення демократичних засад місцевого самоврядування; особливе місце в освітній діяльності муніципального руху має посісти просвітницька діяльність серед населення, насамперед школярів та молоді [6], на користь становлення самоврядних територіальних громад.

З цієї точки зору винятково важливим і корисним є зарубіжний досвід вирішення питання громадянської освіти молоді, зокрема, в Канаді та США. Досвід цих країн переконує в доцільності розроблення і запровадження до навчальних планів загальноосвітніх шкіл та вищих навчальних закладів України базових навчальних курсів з основ місцевого самоврядування [5].

Так, одним із найефективніших і найдієвіших засобів формування лідерської компетентності та патріотичного виховання молоді є історичне краєзнавство. Виходячи з власного багаторічного досвіду розвитку місцевого самоврядування й історичного краєзнавства на Полтавщині, вважаємо за доцільне впровадити у вищих навчальних закладах навчальний курс з краєзнавства (наприклад, у Лубенському лісотехнічному коледжі курс “Історія рідного краю” успішно викладається з 1993 р., згодом запроваджено викладання основ місцевого самоврядування [7]).

Науковцям, педагогічним колективам вищих навчальних закладів регіону пропонується: активно включитися в розробку краєзнавчих програм, навчально-методичної літератури; у створення історії навчальних закладів, відродження і переоформлення експозицій музеїв навчальних закладів, куточків народознавства і етнографії; залучити студентську молодь до створення нової редакції “Історії міст і сіл України”, розробки туристичних маршрутів по рідному багатому на унікальні історичні пам’ятки Полтавського краю; проведення конкурсів-оглядів студентських наукових робіт тощо.

Демократичність краєзнавчої справи за своєю суттю, творчий характер діяльності та вроджене прагнення громадян дістатися свого коріння обумовлюють наш оптимізм щодо успішного розвитку краєзнавчого руху в навчальних закладах регіону.

Орієнтування депутатів місцевих рад і зміцнення потенціалу територіальних громад. Як покаже практика, одна з найбільш гострих проблем, які стоять на перешкоді ефективній роботі місцевого самоврядування, – непідготовленість депутатів місцевих рад, особливо новообраних. Вирішенню проблеми, підвищенню освітнього рівня, ефективності роботи новообраних депутатів певною мірою сприяють організація тренінгів і навчань, узагальнення досвіду діяльності депутатів попередніх скликань, забезпечення в достатній кількості навчально-довідниковими матеріалами, запровадження інноваційних підходів і практик (розроблення і випробування навчальних ресурсів для новообраних депутатів місцевих рад та посадових осіб, використання дистанційних технологій). Рекомендовано, щоб такі програми і проекти задовольняли загальні критерії, а саме: були новаторськими; здійснювали позитивний вплив на місцевий розвиток; могли бути відтворюваними в інших територіальних громадах; відповідали основним напрямкам регіональної політики; використовували багатосторонній підхід і співучасть [5].

Однією з форм безпосередньої демократії є органи самоорганізації населення, які володіють багатим досвідом участі у вирішенні проблем населення за місцем проживання та співпраці з органами місцевої влади. Пропонується розробити програму навчання та підвищення кваліфікації активу органів самоорганізації населення, представників ініціативних груп зі створення цих органів, підготувати і впровадити у практику діяльності центрів підвищення кваліфікації комплекс відповідних програм-тренінгів для вказаних категорій та службовців.

Таким чином, якісне кадрове забезпечення неможливе без створення сприятливих умов для формування лідерського потенціалу, професіоналізації служби в органах місцевого самоврядування, системного підходу до профпідготовки та професійно-посадового розвитку управлінських кадрів місцевого самоврядування.

Стратегічні засади розвитку місцевого самоврядування в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду передбачають: сприяння регіональному та місцевому розвитку; інституційну підтримку через агентства регіонального розвитку; зростання кооперативного сектору місцевої економіки; поширення громадянської освіти як засобу формування активних і свідомих громадян, активізацію взаємодії з громадськістю; залучення членів територіальної громади до участі в місцевому управлінні; запровадження системи показників вимірювання ефективності діяльності органів місцевого самоврядування; заохочення міжмуніципального співробітництва [8].

ЛІТЕРАТУРА

1. Козюра І. В. Сучасний стан та перспективи інституційного розвитку місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / І. Козюра // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2013. – № 9. – Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com.ua>.
2. Інституційний розвиток місцевого самоврядування в Україні в умовах державно-управлінських реформ : [монографія] / кол. авт. : І. В. Козюра (кер.), Ю. Г. Іванченко, А. О. Краснейчук, О. М. Руденко, Л. Є. Шкляр та ін. – Лубни : Інтер Парк, 2013. – 180 с.
3. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації : наук. доп. / [редкол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, В. В. Толкованов та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2014. – 128 с.
4. Нестуля О. О. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера : навч. посібник / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, В. В. Карманенко. – К. : Знання, 2013. – 287 с.
5. Козюра І. В. Развитие кадрового потенциала местного самоуправления: зарубежный опыт / И. В. Козюра // Современный научный вестник. Серия : Экономические науки. Государственное управление. – 2013. – № 14 (153). – С. 82–91.
6. Клепко С. Ф. Формування лідерської компетентності в школі : навч. посібник-довідник / С. Ф. Клепко, Л. В. Литвинюк. – Полтава : ПОППЮ, 2012. – 270 с.
7. Козюра І. В. Місцеве самоврядування в Україні (становлення та еволюція) : навч. посіб. / І. В. Козюра, О. Ю. Лебединська. – Ужгород : Патент, 2003. – 224 с.
8. Козюра І. В. Місцеве самоврядування: канадський досвід для України : [монографія] / І. В. Козюра. – Полтава : ТОВ "АСМП", 2013. – 368 с.

Т.А. Конєва,

кандидат економічних наук, доцент,

Чорноморський державний університет імені Петра Могили,

м. Миколаїв, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ МАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Для вітчизняної економіки розвиток сектору матеріального виробництва (промисловість, сільське господарство, торгівля, будівництво) є вкрай важливим. Окрім того, що підприємства цього сектору створюють, відновлюють або знаходять матеріальні блага, а також продовжують виробництво у сфері обігу (реалізації) шляхом переміщення, зберігання, сортування, пакування